

Routebeschrijving

Lengte: 4 km.

Start: Nederlandse Hervormde Kerk, Kerkstraat 18, Groesbeek.
De route is rolstoelvriendelijk.

- Ga met de rug naar de Nederlandse Hervormde Kerk **1** staan en ga linksaf de Kerkstraat in. Aan de overkant is dierenwei Het Venneke.
- Op het eind linksaf de Bosstraat en weer linksaf Heumensebaan die overgaat in de Ds. J.A. Visscherlaan.
- Ga op een breed zandpad rechtsaf langs natuurkampeerterrein Groesbeek. **2**
- Loop dit grindpad af, langs de trappen van de Koekeleklef **3** en vervolgens rechtdoor door het Avonturenbos Stekkenberg. **4**
- Bij de kruising rechtsaf en volg bospad langs Avonturenbos tot straatbord Frambozenstraat.
- Loop nu voor het appartementencomplex Koekeleklef langs en sla rechtsaf. Volg het voetpad langs de Bezembinder **5** naar de Faunastraat en ga hier rechtsaf. Bij de Heselenberg ga je linksaf. Hier kun je genieten van een prachtig uitzicht.
- Op het eind van de Heselenberg op een kruispunt ga je linksaf de Schrouwenberg in en vervolgens rechtsaf de Stekkenberg.
- Op T-splitsing linksaf de Dries; je loopt nu langs de voormalige kerk en ga rechtsaf voetpad tot de klokkentoren met Mariakapel. **6**
- Ga linksaf de Mozartstraat. Aan het einde rechtsaf en meteen weer rechtsaf een graspad op over Speelheide Dries. **7**
- Aan de andere kant van het veld gaan we rechtsaf de Nieuwenweg op. Voor ons is de Galgenhei. We lopen door tot de rotonde met kunstwerk Bergen en Dalen. **8**
- Ga bij de rotonde rechtdoor. Ga rechtsaf het bospad in waar een kei ligt. Hier stond de molen en latere uitkijktoren. **9**
- De woning die erbij stond, nu Hotel-Café De Oude Molen, staat aan de overkant. Pak het rechter bosvoetpad en ga linksaf langs parkeerplaats en meteen rechtsaf het voetpad volgen. Op de Zevenheuvelenweg **10** linksaf. Op het eind linksaf de Burgemeester Ottenhofstraat. Bij een poort met hekje rechtsaf het Dr Beijenspaadje. Bij het bruggetje is de bron van Groesbeek. **11**
- En weer bij de Nederlandse Hervormde Kerk.

Dit is een uitgave van de gemeente Berg en Dal, september 2020.
Ontwikkeling: Ineke Kuijltjes-Meilink, Mariet Wouters- Wolken,
Stichting Wandelen in Vrijheid mmv. Theo Giesbers
Coördinatie en eindredactie: Tiny Wigman, Via Natura
Fotografie: Sjaak Kuijltjes
Vormgeving: OptimaForma

via natura

Groesbeek Noord

Wandeling door het bos en over de Stekkenberg

4 km

Betekenis van het bos en de natuur voor de mens van vroeger en nu

9

De molen die hier vroeger gestaan heeft, dook rond 1380 voor het eerst op in de archieven. Hertog Karel van Gelre gaf aan eigenaar Heer Zeger van Groesbeek het molenrecht, en de boeren waren verplicht hun graan daar te laten malen. In 1450 werd een nieuwe torenmolen en een mulderswoning gebouwd; nu Hotel-Café De Oude Molen. Eind 18e eeuw verloor de Noordermolen het alleenrecht. In 1928 werd het een uitkijktoren en de eerste toeristische attractie in Groesbeek. In 1945 werd de molen opgeblazen. Er kwamen nog drie molens voor in Groesbeek. De Zuidmolen, De Jonge Hermanus in Breedeweg en de Korenbloem in De Horst. De twee laatste zijn verwoest. Alleen de Zuidmolen is nog steeds te bewonderen.

De Zevenheuvelenweg is bekend en berucht. De 4daagse, de 7heuvelenloop en vele fiets- en wandeltochten komen over deze weg. Tot 1951 was het een karrespoor dat liep vanaf de Mooksebaan tot in het centrum van Berg en Dal en zeven heuvels telde. Voor het bezoek van de koningin aan de Canadese Begraafplaats werd de weg iets verlegd en geasfalteerd.

11

Hier ontspringt de beek waaraan Groesbeek haar naam dankt. De oudste naam is Gronspech. Grons komt van 'groese' dat grasland is, en 'pech' betekent beek. De naam van het dorp veranderde een paar keer. De Heren van Groesbeek gebruikten het water. Het vulde de gracht en de visvijver bij het kasteel een eindje verderop.

10

Groesbeek Noord

Deze protestantse kerk is het oudste gebouw in Groesbeek. Rond 950 stond hier al een houten kerk en in de 12de eeuw een stenen kerk. De toren dateert uit de 14de eeuw. De van oorsprong katholieke kerk werd in 1612 overgenomen door de protestanten.

In 1798 werd het middelste gedeelte verwoest door een storm en slecht onderhoud. Pas in 1954 werd het middelste gedeelte weer gerestaureerd.

Het bos was en is een belangrijke inkomstenbron voor Groesbeek en zijn be-

woners. Het hout, hoofdzakelijk dennen, ging vroeger naar de mijnen in Limburg en Duitsland. Als er in een mijn gang instortingsgevaar dreigde, kraakte het hout voor het instortte: 'De den spreekt voordat het breekt', luidde een spreekwoord. In vroege jaren werden er bosbessen geplukt, hout gesprokkeld, hei geplukt en wild gestroopt. Nu is er recreatie en toerisme.

Deze trap, de Koekelenkief, is aangelegd in de jaren 50. Het is een belangrijke verbinding tussen het bos en de wijk De Stekkenberg. De naam komt van 'kukelen' (een koprol maken) en 'kief' (steile heuvel). Kinderen speelden hier en kregen er later hun eerste kus. Er zijn verschillende liedjes over geschreven. Eén lied gaat over spelen, vrijen en begraven worden dicht bij de Koekelenkief.

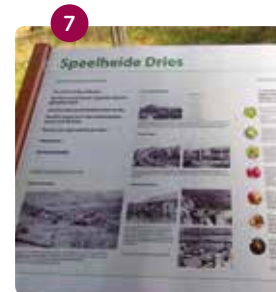
Avonturenbos Stekkenberg is bedacht door en voor kinderen en door een professioneel bedrijf ontworpen en aangelegd. Wat is er mooier voor kinderen dan klimmen, klauteren en bouwen met zand en water. Vrijwilligers zorgen voor educatieve activiteiten en voor het dagelijks beheer. (www.avonturenbos.nl)

Het beeld D'n Bessempiender, Det Vissers met bijnaam De Vuurbal, staat symbool voor alle bezembinders die Groesbeek door heel Nederland en ver Duitsland in. Alleen om met de hele familie om de zelfgemaakte bezems en andere waar te verkopen. De marskramers kwamen in september, voor de kermis, weer thuis.

De klokkentoren en de Mariakapel waren onderdeel van de Heilige Gerardus Majellakerk van de parochie Sionsheuvel. Deze kerk werd in 1968 gebouwd en in 2002 gesloten. In de kapel kun je nog steeds een kaarsje opsteken.

Speelheide Dries is er voor iedereen. Er staan verschillende soorten fruit- en notenbomen. Iedereen mag er de vruchten plukken. In 1936 werd hier meubelfabriek Rijnland gebouwd. In de oorlog werd het zwaar beschadigd. Vlak na de oorlog werd het voor opslag van huisraad gebruikt door hulporganisaties uit Brussel en Laren. In Groesbeek was immers alles kapot of weg; iedereen kon wel wat gebruiken want er was letterlijk niets meer. In 1946 startte de fabriek weer op maar in 1973 brandden het tot de grond toe af.

Bergen en Dalen is de naam van dit kunstwerk. De ijsbeer verbeeldt het ontstaan van het landschap in de voorlaatste ijstijd en van de gemeente Berg en Dal. In de vier poten zijn de namen gegraveerd van de voormalige gemeentes Groesbeek, Beek-Ubergen en Millingen aan de Rijn, die in 2015 zijn samengevoegd tot de gemeente Berg en Dal. Gemeente Groesbeek is jarenlang in oppervlakte de grootste gemeente van Nederland geweest.